

Jaarverslag 2021

JWS

Johannes Wier Stichting
voor gezondheidszorg
en mensenrechten

Inhoud

1. Voorwoord.....	2
2. Inleiding	3
3. Actualiteiten en trends in de Nederlandse gezondheidszorg in 2021	3
4. De JWS-activiteiten in 2021.....	4
5. Interne organisatie	10
6. Samenstelling bestuur	11
7. Contact	12

1. Voorwoord

Het jaarverslag biedt een overzicht van onze activiteiten en de resultaten daarvan en tevens een schets van zorgelijke en verheugende ontwikkelingen in de Nederlandse gezondheidszorg die gerelateerd zijn aan onze missie, de naleving en bevordering van de mensenrechten in de gezondheidszorg.

Het jaar 2021 stond nog steeds in het teken van de pandemie met het corona-virus COVID-19. We hadden in 2021 ondanks de beschikbaarheid van vaccins met meerdere lockdowns te maken, die een zware wissel op de bevolking trokken. De laatste lockdown was nog niet gestopt tegen het eind van 2021.

Door de nadruk op corona-zorg raakte de overige zorg ook in 2021 achter: niet-spoedeisende operaties werden uitgesteld. Ook ontstond het gevaar dat andere essentiële operaties zoals voor kanker niet meer door zouden kunnen gaan. Daarnaast ontstonden er gevaarlijke situaties in gezinnen met kwetsbare kinderen: de scholen die gesloten werden, hadden geen zicht meer op hen, en hun gezinnen. Pas na het verdwijnen van de pandemie kunnen alle gevolgen voor de volksgezondheid goed in kaart worden gebracht: dat zal pas in 2022 of later kunnen gebeuren. De overheid steunde de zorg, maar het blijft onduidelijk of de zorgverzekeraars dat ook doen. De extra taken van de GGD's worden wel vergoed.

Intussen werd geprobeerd de gewone zorg zoveel mogelijk te laten doorlopen. Huisartsen hadden het aanvankelijk nog rustig, maar dat veranderde in het najaar, toen zorg voor COVID-patiënten uit het ziekenhuis zoveel mogelijk naar huis verplaatst werd.

De GGZ vertoonde een wisselend beeld: sommige patiënten hadden geen probleem met een lockdown. Maar met name jongere patiënten met depressies reageerden slecht op een inperking van hun soms al karige sociale contacten. Zorgelijk was de verdubbeling van het aantal zelfmoorden onder jongeren. Oudere patiënten raakten ook meer vereenzaamd.

JWS heeft zich ook met COVID bezig gehouden, onder andere door een webinar in het najaar te organiseren over COVID en kwetsbare groepen. Verder heeft JWS zich in 2021 uitvoerig bezig gehouden met het project 'Tolken terug in de zorg'. Verderop in dit jaarverslag zult u daar meer over lezen. De e-cursussen voor de Johannes Wierstichting zijn online voorradig gebleven.

Op 9 april hielden we ons jaarlijkse symposium. Vanwege de pandemie werd het geheel online gehouden, maar wel live uitgezonden vanuit een studio in Nijmegen. Het onderwerp was: 'Blinde vlekken in de ouderenzorg'. Een drietal sprekers en een interview maakte het geheel tot een levendig schouwspel, dat maar liefst door 152 aanwezigen in het hele land gevolgd werd. Dat is veel meer dan in normale jaren bij een live symposium in Amsterdam aanwezig is: dat zijn er ongeveer 60. Het geeft JWS te denken over het voortzetten van live symposia: wellicht kunnen de symposia ook hybride georganiseerd worden om meer toeschouwers aan te trekken. Het geschreven verslag van het symposium kunt u [hier](#) inzien. Een beeldverslag van het symposium vindt u [hier](#).

Op 3 november organiseerden we een webinar over 'Covid-preventie en -zorg en de omgang met kwetsbare groepen'. Tijdens het webinar kwamen diverse sprekers aan het woord, waaronder de voorzitter van de Raad voor Volksgezondheid en Samenleving (RVS) en bijzonder hoogleraar 'Wetenschap, beleid en maatschappelijke impact, in het bijzonder in de zorg' prof. dr. Jet Bussemaker, de Rotterdamse huisarts Shakib Sana, bekend vanwege zijn aanpak van de vaccinatieloof, en ervaringsdeskundige Joy Escaño, één van de grondleggers van Filipino Migrants in Solidarity (FILMIS), en vertegenwoordiger van het Migrant Domestic Workers netwerk van de FNV. Een volledig verslag van het webinar vindt u [hier](#). Ook is er [hier](#) een beeldverslag te vinden.

2. Inleiding

In dit jaarverslag wordt verantwoording afgelegd over de activiteiten van de JWS, inclusief een beschrijving en overzicht van de organisatie. De financiële verantwoording 2021 is beschreven in het financieel jaarverslag, welke separaat op onze website is gepubliceerd.

JWS is een onafhankelijke mensenrechtenorganisatie van en voor professionals in de zorg en heeft, volgens de statuten, tot doel *“de bevordering en naleving van de mensenrechten op het gebied van of in samenhang met de gezondheidszorg, zoals neergelegd in internationale verdragen en geformuleerd door de Verenigde Naties en haar organen en de nationale en internationale ethische codes en verklaringen van de werkers in de gezondheidszorg [...], alles in de ruimste zin des woords.”*

Om dat doel te bereiken stimuleert en mobiliseert de stichting professionals in de zorg om de eerbiediging van het recht van eenieder op een zo goed mogelijke lichamelijke en geestelijke gezondheid in Nederland te bevorderen (het ‘recht op gezondheid’). Voor de invulling van het ‘recht op gezondheid’ baseert JWS zich vooral op artikel 12 van het Internationale Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele Rechten (IVESCR) en de uitwerking van dat artikel in *General Comment* no. 14 door het Comité dat toezicht houdt op de naleving van het IVESCR.

JWS is een vrijwilligersorganisatie en richt zich inhoudelijk op een beperkt aantal speerpunten om zich met duidelijke boodschappen en positiebepalingen op het terrein van de mensenrechten en gezondheidszorg te profileren. Zij zet zich in om ervoor te zorgen dat professionals in de zorg het ‘recht op gezondheid’ respecteren. JWS richt zich van oudsher op de gezondheidszorg voor kwetsbare groepen in de Nederlandse samenleving en zal dat ook in de komende jaren blijven doen. Waar nodig verzamelt JWS signalen over misstanden in de zorg en kaart deze aan bij betreffende autoriteiten. JWS draagt bij aan schaduwrapportages ten aanzien van die internationale verdragen die (mede) ‘het recht op gezondheid’ betreffen.

JWS ziet zichzelf als kenniscentrum en denktank. Kenniscentrum door onder meer het aanbieden van voorlichting en educatie over het ‘recht op gezondheid’ aan professionals in de zorg; denktank onder meer door het organiseren van debatten en bijeenkomsten. JWS wil de toegankelijkheid en kwaliteit van haar diensten en producten waarborgen door regelmatig evaluaties van haar activiteiten te verrichten en daaruit lering te trekken.

3. Actualiteiten en trends in de Nederlandse gezondheidszorg in 2021

De gezondheidszorg en ook het overheidsbeleid stonden in 2021 in het teken van de pandemie van COVID-19. Er volgden in 2021 diverse lockdowns, waarin winkels, restaurants, sportaccommodaties en theaters werden gesloten. De laatste lockdown werd ingesteld in de laatste dagen van het jaar, en liep door in 2022. Door de grote nadruk op het bestrijden van de pandemie en de zorg voor COVID-19 patiënten in ziekenhuizen bleven andere gezondheidsproblemen onderbelicht. Een belangrijk nadelig gevolg was de geestelijke gezondheid van jongeren, dat zich onder andere uitte in de verdubbeling van het aantal suïcides onder jongeren in 2021. Ook de uitgestelde reguliere zorg, zoals harttransplantaties, eiste zijn tol in meer overlijdens van hartpatiënten. De Nederlandse regering had hier slechts in geringe mate invloed op.

Hoe de zorginstellingen deze periode financieel doorkomen, is nog niet helemaal duidelijk: in ieder geval zullen wel de Europese steunmaatregelen hiervoor gebruikt worden. Vanwege de marktwerking

zijn er wel jaarlijks onderhandelingen nodig met de ziektekostenverzekeraars. In de laatste maanden van het jaar kwamen de eerste strubbelingen tussen de zorginstellingen en de verzekeraars al naar voren. Het bleef in 2021 nog steeds moeilijk aan gekwalificeerd personeel te komen. Dit gold met name voor IC-verpleegkundigen. Ook was er veel uitval door ziekte, niet enkel door corona-besmettingen, maar ook door burn-out.

De tolkenvergoeding voor diegenen die een tolk nodig hebben bleef ook in 2021 nog achterwege. Dankzij de inspanningen van de Johannes Wier Stichting kon er in ieder geval één succes worden bereikt: in de gehele volwassenen-GGZ werd het mogelijk vanaf 1 januari 2022 een betaalde tolk terug te krijgen

4. De JWS-activiteiten in 2021

Het jaarverslag van de verschillende activiteiten van de JWS is op een nieuwe manier samengesteld. Dit heeft te maken met een herstructurering van de organisatie in 2021. Als eerste geven we u een overzicht van de nieuwe organisatiestructuur en vervolgens beschrijven we de activiteiten van de verschillende onderdelen.

4.1 Wijzigingen in de organisatiestructuur

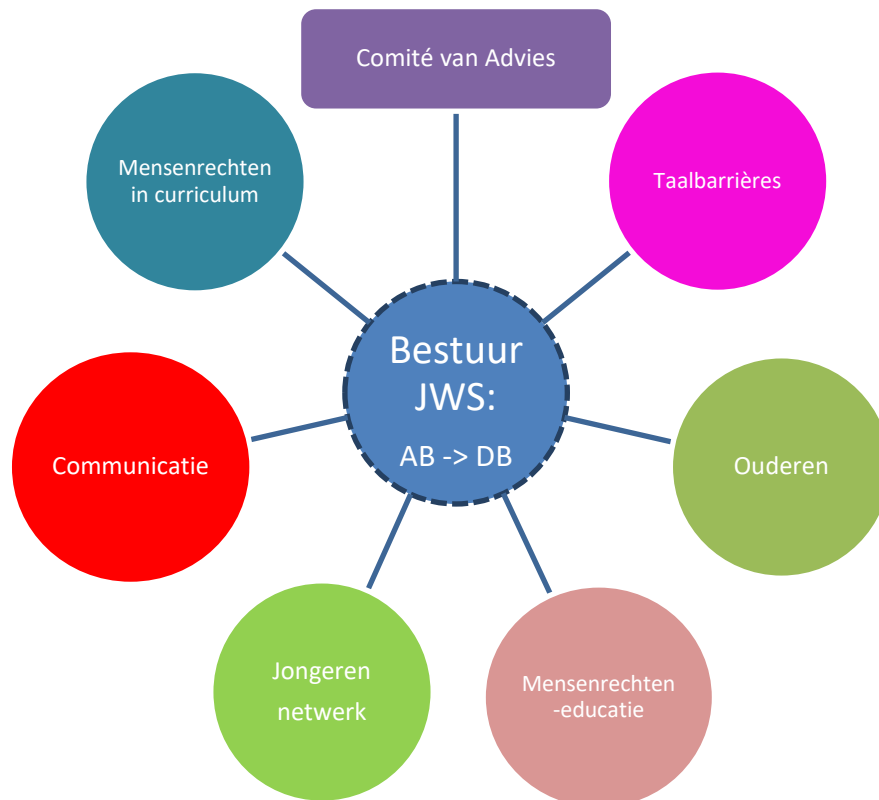
JWS heeft in 2021 de organisatiestructuur aangepast, beschreven en zichtbaar gemaakt op de [website](#). De belangrijkste wijziging is dat de activiteiten plaatsvinden in werkgroepen in plaats van projecten. Artikel 5, lid 4 van de statuten geeft het bestuur (= het Algemeen Bestuur) de bevoegdheid om voor bijzondere werkzaamheden commissies in het leven te roepen. De werkwijze van deze commissies wordt geregeld in een huishoudelijk reglement (HR) conform artikel 10 van de statuten. In plaats van commissies spreken we tegenwoordig over 'werkgroepen'. Alle werkgroepen zijn door het Algemeen Bestuur (AB) vastgestelde werkgroepen.

Kenmerken van een werkgroep

1. Deze wordt door het AB in het leven geroepen en ook weer opgeheven.
2. De opdracht of missie van de werkgroep is door het AB bepaald of wordt door de leden van een nieuwe werkgroep geformuleerd en krijgt goedkeuring van het AB.
3. Elke werkgroep heeft een coördinator en/of is via een bestuurslid of meer bestuursleden verbonden aan het bestuur van de stichting.
4. De werkgroep stelt jaarlijks een begroting op dat gekoppeld is aan een werkplan (jaarprogramma). Het werkplan en de begroting worden in het AB vastgesteld.
5. De coördinator rapporteert aan een aangewezen lid/leden van het AB (linking pin)
6. De werkgroep, met haar leden en opdracht, staat beschreven op de website van de stichting.
7. De werkgroep doet verslag van haar werkzaamheden en bereikte resultaten in het jaarverslag van de stichting.

Doel organogram

Doel van het organogram is de activiteiten van de JWS zichtbaar te maken: welke kennis zit waar en bij wie. Elke werkgroep heeft een doelstelling en werkplan passend bij de missie en visie van de JWS en dat is beschreven op de website. Dat geldt ook voor de samenstelling van iedere werkgroep en de rolverdeling van de leden. Een heldere organisatiestructuur bevordert de inhoudelijke continuïteit van de activiteiten overeenkomstig de doelstelling van de stichting.

4.2 Werkgroep Taalbarrières

De werkgroep startte in het najaar van 2019 en eindigde in december 2021. De resterende activiteiten maken deel uit van een vervolgwergroep die in 2022 opgezet zal worden.

Leden 2021:

- Simone Goosen (campagneleider)
- Petra de Jong (mede initiatiefnemer vanuit bestuur JWS)
- Alies Struijs (voorzitter JWS), Maud Beljaars (vrijwilliger JWS/jurist)
- Alette Broekens (Algemeen bestuur)

Met (externe) ondersteuning: Marieke de Ridder (tekstschrijver) en Piet van Os (conceptdenker/ontwerper), Janna Beijers (communicatie JWS)

Missie/doel van de werkgroep zijn gelijke toegang en kwaliteit van zorg voor iedereen, ook voor mensen die de taal (nog) niet machtig zijn.

Activiteiten afgelopen jaar: voortzetting campagne 'Tolken terug in de zorg, alstublieft' (gestart najaar 2019), speerpunten:

1. Doorzetten van oproep kwaliteitsstandaard *Taalbarrières in de zorg en het sociaal domein ontwikkelen*;
2. Lobbyen voor duurzame bekostiging professionele tolken in de zorg en het sociaal domein;
3. Bewustwording bij professionals over het belang van professionele tolken.

Resultaten:

1. Kwaliteitsstandaard: In december 2020 besloot de Raad van Bestuur van het Zorginstituut Nederland (ZiN) het onderwerp *Taalbarrières* niet op de Meerjarenagenda te plaatsen. Het onderwerp zou mogelijk niet onder de reikwijdte van het Register vallen. In januari 2021 heeft JWS daarop een bezwaarschrift ingediend. ZiN besloot desondanks te blijven bij dit besluit, maar gaven aan wel het ontwikkeltraject van de kwaliteitsstandaard te willen ondersteunen. JWS riep advies in van Henk Smid en Inez de Beaufort (JWS comité van advies). Resultaat hiervan was onder meer dat ZonMw in oktober 2021 de subsidieoproep uitzette voor het ontwikkelen van een generieke module taalbarrières. Patiëntenfederatie Nederland (beoogde trekker traject kwaliteitsstandaard) diende het projectvoorstel hiervoor begin december 2021 in. Reactie hierop is voorjaar 2022 te verwachten.
2. Bekostiging tolken: er werd een appel op politici gedaan. In antwoord op Kamervragen van Carla Dik-Faber (ChristenUnie) in februari en maart 2021 stelde de demissionair minister voor Medische Zorg Tamara van Ark dat zorgverleners professionele tolken in moeten zetten in lijn met de geldende professionele norm en dat de financiering geregeld moet worden. Vele gesprekken volgden tussen JWS en ZiN, NZA en VWS. Oktober 2021 stuurden JWS, Patiëntenfederatie Nederland, artsenfederatie KNMG en KNOV een [brief](#) naar de Tweede Kamer met het verzoek de inzet en financiering van tolken in de zorg in het Plenair Debat over de begroting van VWS te betrekken. Kamerleden Wieke Paulusma (D'66) en Mirjam Bikker (CU) dienden hiervoor een [motie](#) in, die op 2 november 2021 werd aangenomen met 128 van 150 stemmen. Een mooie en belangrijke stap waarmee geborgd is dat VWS geld vrijmaakt voor een scenariostudie naar verschillende vormen van bekostiging van de tolkenvoorziening en de praktische uitvoerbaarheid hiervan.
3. Bewustwording:
 - a. Bijdrage werd geleverd aan 3 radio-uitzendingen van Argos (VPRO-Human), *Spraakverwarring in de spreekkamer* (13 feb 2021 en op 20 februari vervolguitzending) en *Spraakverwarring bij de bevalling* (dec 2021).
 - b. In april 2021 werd de postercampagne *Dit is een kind en geen tolk* gelanceerd samen met AJN Jeugdartsen Nederland en de Nederlandse Vereniging van Psychiatrie.
 - c. In de media was volop aandacht: op de radio (Met het Oog op morgen (6 april 2021), NPO Radio 1 journaal (7 april 2021) en de Nieuws BV (okt 2021); in diverse regionale dagbladen en online magazines; in vakbladen en digitale vakmedia. Werkgroepleden waren zeer actief op social media (met name LinkedIn) met groot bereik.

- d. De website *Zo schakelt u een tolk in* (Gebruiksaanwijzing) werd in december 2021 geactualiseerd. In [JWS E-zine](#) (dec. 2021) stond Simone Goosen, campagneleider in de spotlight.

4.3 Werkgroep ouderen

De Werkgroep Ouderen is eind 2020 gestart. Doel van de werkgroep is om zich in te zetten voor bewustwording en het versterken van kennis onder professionals in relatie tot ouderen voor wie gelijke toegang en kwaliteit tot zorg ontbreekt of tekortschiet. De werkgroep wil blinde vlekken in de ouderenzorg signaleren, in het bijzonder in de zorg voor kwetsbare ouderen die zelfstandig wonen in de wijk.

Leden:

- Anne van der Zon, specialist ouderengeneeskunde, De Waalboog te Nijmegen | coördinator
- Alies Struijs, senior beleidsmedewerker ethiek Ministerie van VWS, voorzitter JWS | lid, achtervang en contactpersoon
- Cyril Sedney, verpleegkundige VVT sector | lid
- Willemijn Put, junior beleidsadviseur, KNMG | lid (mede vanuit JWS jongeren netwerk).
- Alette Broekens, adviseur publieke gezondheid | lid
- Vera Kampschoer, voormalig huisarts Almere | lid tot eind 2021

Activiteiten 2021

In 2021 heeft de werkgroep verschillende thema's verkend tijdens de werkgroep bijeenkomsten om te komen tot een focusbepaling. Hiervoor zijn bestaande rapporten/literatuur gelezen, hebben werkgroep leden in hun netwerk contacten gelegd en zijn ook diverse gasten uitgenodigd in de werkgroep: Gül Dolap (oprichter van intercultureel ontmoetingscentrum vanuit stichting Beytna) en medewerkers van Pharos (Carolien Smits). Na deze verkenning heeft de werkgroep besloten zich te richten op zelfstandig wonende ouderen met een migratieachtergrond. In het bijzonder wil de werkgroep voor deze doelgroep bewustwording creëren ten aanzien van palliatieve zorg, dementie en cultuursensitieve zorg. Als eerste product stelt de werkgroep een themadossier op voor de website. Naast deze activiteiten heeft de werkgroep ook actief bijgedragen aan het (mee)organiseren van het JWS jaarsymposium 'Blinde Vlekken in de Ouderenzorg (dd. 9 april 2021), dat online is gehouden vanwege de coronabeperkingen. Vera Kampschoer heeft eind 2020 de werkgroep verlaten omdat zij zich meer op regionaal niveau wil inzetten. Alette Broekens is sinds mei 2021 lid van het bestuur van JWS en heeft zich bij de werkgroep aangesloten. Voor een actueel overzicht van doel, activiteiten en leden van de werkgroep verwijzen we naar [deze plek](#) op de website.

4.4 Werkgroep mensenrechten in het medisch curriculum

Doel van deze werkgroep is een duurzame plaats voor mensenrechtenkennis in het medisch curriculum te bewerkstelligen.

Leden:

- Alicia Dibbets, zelfstandig onderzoeker mensenrechten, bestuurslid JWS
- Richard Starmans, huisarts, bestuurslid JWS
- Leden van de Jongerenwerkgroep

Activiteiten 2021

De Liga voor de Rechten van de Mens opperde al eind 2019 het plan om een symposium over mensenrechten en medisch curriculum. De werkgroep besloot toen in eerste instantie na te gaan of hiermee enigerlei vorm van verbinding mogelijk was. Alicia Dibbets heeft enkele malen contact gehad hierover. In de loop van het jaar bleken hun plannen echter veranderd, waardoor aansluiting voorlopig niet aan de orde bleek. Parallel daaraan wil de werkgroep twee interne producten opstellen als voorbereiding op acties naar buiten.

1. Inventarisatie van onderwijsactiviteiten over mensenrechten in de curricula geneeskunde aan de medische faculteiten.
2. Formuleren van een paper waarin aangegeven wordt hoe JWS mensenrechten idealiter gepositioneerd wil zien in de curricula. Dat zou dan ook inhoudelijke aspecten van mensenrechten en onderwijsdoelen kunnen omvatten.

Door tijdelijke uitval van een werkgroep lid en de Coronapandemie is de werkgroep niet heel actief hiermee aan de slag kunnen gaan. Inmiddels is wel een eerste inventarisatie in voorbereiding. In 2022 hoopt de werkgroep beide beoogde producten te kunnen voltooien en aan het bestuur voor te leggen.

4.5 Werkgroep Jongerenennetwerk 2021

Het jongerenennetwerk van JWS is als formele werkgroep aangesteld in de JWS vergadering van het Algemeen Bestuur van 20 mei 2021. Het jongerenennetwerk is in het leven geroepen om de doelen die de JWS nastreeft onder de aandacht te brengen bij een breder publiek. Het jongerenennetwerk bestaat uit een enthousiaste groep net afgestudeerde jonge professionals en studenten met diverse achtergronden - variërend van juridisch tot medisch. De werkgroep is nog in de opstartende fase en is in 2021 eens per twee á drie weken samengekomen om de doelen van de werkgroep vast te stellen en een plan van aanpak te maken. Na eerste oriëntatie op het eigen project, nemen de deelnemers van deze werkgroep ook deel aan bestaande en aanstaande werkgroepen om bekend te worden met de werkwijze van JWS.

Het jongerenennetwerk wordt ondersteund door twee bestuursleden vanuit het JWS, tot op heden hebben de volgende bestuursleden het jongerenennetwerk ondersteund:

- Alicia Dibbets (april 2021-heden)
- Fransje Snijders (tot april 2021)
- Alies Struijs (april 2021-oktober 2021)
- Irma Hein (oktober 2021-heden)

Voor de meest recente samenstelling van het jongerenennetwerk kan de volgende [link](#) worden geraadpleegd.

Deelnemers die in 2021 deze werkgroep verlieten:

Evie Rossolatou en Marian Loozekoot zijn gestopt en dan wel ergens anders vrijwilligerswerk gaan doen omdat dat beter aansloot bij haar doelen dan wel bij een ander project van JWS betrokken.

4.6 Werkgroep communicatie

Doel van de werkgroep is het zichtbaar maken van de missie en activiteiten van JWS, het vergroten van de achterban en de binding met de leden versterken.

Leden:

- Janna Beijers
- Petra de Jong
- Alicia Dibbets
- Hans Rohlof

Activiteiten en resultaten:

De werkgroep is verantwoordelijk geweest voor het creëren en verspreiden van promotiemateriaal voor het symposium en webinar. Daarnaast is er rondom deze twee activiteiten een e-zine in elkaar gezet en uitgebracht, die via mailchimp naar alle sympathisanten van de JWS werd gestuurd, in totaal 595 personen. Opgeven voor de nieuwsbrief en de e-zine is eenvoudig gemaakt, via de website van JWS kan men zich hiervoor opgeven op elke pagina (aan de linkerkant en onderaan). Het gebruik van sociale media is uitgebreid door een nieuwe LinkedIn pagina te creëren, die ondertussen meer dan 380 volgers heeft. Naast de promotie van de twee symposia heeft de werkgroep regelmatig berichten op de sociale media en website gedeeld met betrekking tot de missie van JWS, waaronder de tolkencampagne. Ten slotte zijn verschillende pagina's op de website inhoudelijk aangepast, waaronder het volledige tabblad 'wat doen wij'.

4.7 Werkgroep Mensenrechteneducatie

De Werkgroep Mensenrechteneducatie is gericht op gezondheidsmedewerkers die veel te maken hebben met kwetsbare groepen in de samenleving, en die zorg moeten dragen voor het recht van iedere ingezetene van Nederland op een goede gezondheid, en goede gezondheidszorg. Dit betekent ook dat zij alert zijn op schendingen van mensenrechten. Om dit doel te realiseren is de werkgroep Mensenrechteneducatie verantwoordelijk voor het organiseren van jaarlijks een symposium en een webinar. Daarnaast draagt de werkgroep zorg voor uitbreiding en onderhoud van de themadossiers op de website, en onderhoudt en promoot e-learnings. Dit alles wordt gedaan met de missie om bewustwording en kennis onder professionals te versterken en oog te hebben voor de mensen voor wie gelijke toegang en kwaliteit tot zorg ontbreekt of tekortschiet.

Leden:

- Hans Rohlof, psychiater, secretaris JWS, verantwoordelijk voor webinars en symposia, en contactpersoon.
- Alies Struijs, ethicus, voorzitter JWS, verantwoordelijk voor update en onderhoud e-learnings

Op 9 april vond het online symposium plaats 'Blinde vlekken in de ouderenzorg'. Het symposium was vanwege de COVID-19-maatregelen voor deelnemers enkel online te volgen, maar werd uitgezonden vanuit een studio waar de sprekers aanwezig en een plenaire discussie kon plaatsvinden. Drie deskundige sprekers, Ester Bertholet, Janne Papma en Kees Kramers lieten van hun kant zien hoe de ouderenzorg functioneert, welke blinde vlekken zij signaleren, en welke verbeteringen hierin te maken zijn. Ook in dit symposium deed een ervaringsdeskundige haar verhaal. Een uitgebreid verslag en de opname staat [hier](#) op onze website.

Op 3 november vond het Webinar 'Covid-preventie en –zorg en de omgang met kwetsbare groepen' plaats. Drie inspirerende sprekers namen de kijkers/luisteraars mee in hun betoog over dit onderwerp: Jet Bussemaker, Shakib Sana en Joy Escaño. Daarnaast gaven Gera Nagelhout en Patricia Heijdenrijk

nog commentaar op de drie voordrachten. Ook van dit webinar staat een verslag en de opname [hier](#) op de website.

De e-learnings werden afgelopen jaar helaas minder goed bezocht. Het plan is deze e-learnings in 2022 kritisch te evalueren, zo nodig aan te passen en deze weer opnieuw onder de aandacht te brengen van de professionals.

4.8 Medische begeleiding bij honger- en dorststakingen

Er komen regelmatig vragen binnen bij de Johannes Wierstichting over medische begeleiding bij hongerstakingen. Als die niet door één van de deskundigen van onze contactgroep kunnen worden afgehandeld, kunnen ze in het algemeen nog terecht bij Fransje Sniijders, de oud-voorzitter van de JWS, die daar deskundig in is.

4.9 Bijdrage aan schaduwrapportages

In 2021 heeft JWS de schaduwrapportage VN-Vrouwenrechtenverdrag ondertekend. Zie het [nieuwsbericht over deze rapportage](#). In juli 2021 is de rapportage gepresenteerd aan het CEDAW-comité.

In 2021 heeft JWS de schaduwrapportage Kinderrechten in Nederland ondertekend. Zie het [nieuwsbericht over schaduwrapportage Kinderrechten](#). De *concluding observations* van het VN-kinderrechtencomité worden in oktober 2021 verwacht.

4.10 Isolatie in vreemdelingendetentie

De medewerking aan de actie rond het beëindigen van vreemdelingen in isoleercellen werd beëindigd en overgedragen aan de afdeling Transculturele Psychiatrie van de Nederlandse Vereniging voor Psychiatrie, waar met name psychiater Imma van Gaalen zich voor in ging zetten. Ook voormalig voorzitter Fransje Sniijders heeft zich hiervoor ingezet en blijft als vrijwilliger van JWS hierbij betrokken.

5. Interne organisatie

5.1 Het bestuur van JWS

Het Dagelijks Bestuur is vijfmaal bijeengewees in 2021, het Algemeen Bestuur ook vijfmaal. De samenstelling van het bestuur is tijdens het jaar 2021 gewijzigd. We namen op 10 april afscheid van onze zeer gewaardeerde voorzitter dr. Fransje Sniijders. Op 8 oktober konden we, in een pauze van de lockdowns, gelukkig live afscheid van haar nemen tijdens een vrijwilligersmiddag in onze locatie in Amsterdam. Dr. Alies Struijs, die al vicevoorzitter was van JWS, volgde haar op. Een ontstond zo een nieuwe vacature voor vicevoorzitter. Bij het Algemeen Bestuur zijn twee leden benoemd, drs Alette Broekens, adviseur publieke gezondheid en dr. Irma Hein, psychiater. De vergaderingen van het Dagelijks Bestuur verliepen elektronisch via beeldbellen (Zoom). De vergaderingen van het Algemeen Bestuur werden ook grotendeels per Zoom gehouden.

5.2 Het secretariaat

Het secretariaat werd in 2021 uitgevoerd door Ashley Fenne, een studente pedagogiek. Ze was als vrijwilliger actief voor het secretariaat, dat gezien de corona voornamelijk vanuit huis gestalte werd gegeven. De hardware van het kantoor werd in 2021 in gebruik genomen, maar door de sluiting van het Amnesty-kantoor vanwege de pandemie helaas nauwelijks gebruikt.

5.3 Het Comité van Advies

In 2021 werd geen vergadering van het Comité van Advies gehouden en vanwege de pandemie uitgesteld naar begin 2022. Wel waren er individuele contacten met leden van het CvA, met name voor advies en meedenken bij lastige keuzes bij de voortgang van het Tolken project. Wij zijn onze Comité van Advies dankbaar voor hun bereidwillige inzet en de zinvolle adviezen en morele steun die zij ons elk jaar weer bieden.

5.4 Andere medewerkers

Het meeste vrijwilligerswerk voor de Johannes Wier Stichting heeft Simone Goosen verricht. Zij heeft zich (grotendeels) onbezoldigd en onvermoeibaar, ingezet voor het project 'Tolken terug in de zorg, alstublieft'. Onze dank gaat ook uit naar alle andere vrijwilligers, in en buiten het bestuur die zich ingezet hebben in de werkgroepen of voor JWS in het algemeen. Het aantal vrijwilligers, met name jonge vrijwilligers, is in het afgelopen jaar flink gegroeid. We zijn ook blij dat mensen die het bestuur of werkgroep verlieten beschikbaar bleven en zich als 'losse' vrijwilliger zich willen blijven inzetten. Zo is voormalig JWS voorzitter Fransje Snijders nog steeds inzetbaar en actief op het gebied van hongerstaking en betrokken bij vreemdelingendetentie. Vera Kampschoer heeft de werkgroep Ouderen verlaten maar blijft ook beschikbaar en oproepbaar als vrijwilliger.

Daarnaast is er een vast groepje vrijwilligers dat ons bij activiteiten, zoals symposia, en de redactie van onze Nieuwsbrief, terzijde staan. Zo heeft Rosanne van Staalduinen van Buro Staal veel gedaan voor het vernieuwen van de website. En zijn Aggie Niewint, Anja Janssen en Marina Hendriks trouwe vrijwilligers op wie we een beroep kunnen doen bij bijeenkomsten. De overige vrijwilligers van JWS staan vermeld bij de verschillende werkgroepen in dit jaarverslag en op de website.

We blijven blij met onze huidige huisvesting in het Amnestyhuis in Amsterdam, en danken de medewerkers van de afdeling Beheer van Amnesty International voor de hand- en spandiensten die zij ons bij tijd en wijle bieden. Soraya Kanhai van Amnesty, die de beheerder gebouw is, heeft ons veel informatie geven over de situatie in het gebouw. Helaas hebben we in 2021 nauwelijks gebruik kunnen maken van onze huisvesting.

5.5 Overige samenwerking

De JWS is partner van de [Medical Human Rights Network](#), de vroegere IFHHRO, waarvan het hoofdbestuur in Nederland zetelt. JWS is meelezend lid van de Stuurgroep Lampion voor uitgeprocedeerden.

6. Samenstelling bestuur

6.1 Het bestuur

Het algemeen bestuur (AB) van JWS werd per 31.12.2021 gevormd door:

- Dr. Alies (A.J.) Struijs, ethicus, **voorzitter**, senior beleidsmedewerker Ministerie van VWS/ethiek (tevens dagelijks bestuur; DB)
- Vacature vicevoorzitter
- Dr. Hans (J.G.B.M.) Rohlof, psychiater, Transparant GGZ, secretaris (tevens DB)
- Wim (W.) Reinders, financieel adviseur, penningmeester (tevens DB)
- Drs. Petra (P.J.) de Jong, jeugdarts KNMG, GGD Hollands Midden
- Dr. Richard Starmans, huisarts, straatdokter en hospice-arts te Den Haag.

- Alicia Dibbets, LLM, mensenrechtenonderzoeker en trainer.
- Alette Broekens, MPH, adviseur publieke gezondheid, GGD Den Haag
- Dr. Irma Hein, kinder- en jeugdpsychiater, en senior onderzoeker, de Bascule en AMC, Amsterdam.

6.2 Het JWS-secretariaat

Op het secretariaat werken op vrijwillige basis:

- Ashley Fenne, secretariaat.
- Janna Beijers, communicatie-adviseur.

6.3 Comité van Advies

Het Comité van Advies bestaat uit de volgende leden (in alfabetische volgorde):

- Prof. dr. I.D. (Inez) de Beaufort, emeritus hoogleraar Medische Ethiek en Filosofie
- Prof. Dr. A.M. (Anton) van Kalmthout, emeritus hoogleraar Strafrecht en Vreemdelingenrecht, en o.a. lid van het Comité ter Preventie van Martelingen (CPT)
- Prof. dr. T. (Toine) Lagro – Janssen, huisarts, emeritus hoogleraar Vrouwenstudies Medische Wetenschappen
- Drs. E. A.M. (Eduard) Nazarski, voormalig directeur Amnesty International Nederland
- Prof. Dr. E.P.(Eric) Moll van Charante, huisarts, hoogleraar Cardiovasculair risicomanagement in een multi-etnische populatie en senior-onderzoeker afdeling Huisartsgeneeskunde/Sociale geneeskunde Amsterdam UMC
- Dr. Th (Thomas) Rinne, forensisch psychiater, hoofd van het Bureau voor Onderzoek en Educatie van het NIFP
- Drs. H.J. (Henk) Smid, voormalig directeur en adviseur ZonMw
- Prof. mr. dr. B.C.A. (Brigit) Toebes, hoogleraar Gezondheidsrecht in Internationaal Perspectief
- Dr. L (Lode) Wigtersma, arts, voormalig directeur artsenfederatie KNMG, toezichthouder in de zorg

6.4 Andere medewerkers

Andere medewerkers van de JWS zijn boven beschreven bij de verschillende werkgroepen.

6.5 Redactie E-zine

De samenstelling van de redactie van de e-zine:

- Hans Rohlof, psychiater, eindredacteur.
- Alicia Dibbets, mensenrechten-onderzoeker en trainer

7. Contact

Voor nadere informatie over de activiteiten of publicaties van JWS verwijzen wij u graag naar onze website: www.johannes-wier.nl. Mocht u vragen hebben of informatie willen ontvangen over mogelijkheden om persoonlijk of financieel te kunnen bijdragen aan het werk van JWS, dan staan wij u graag te woord. U kunt schriftelijk, per e-mail of via het [contactformulier](#) op de website, contact met ons opnemen.

Contactgegevens van JWS:

Keizersgracht 177

1016 DR Amsterdam

Email: info@johannes-wier.nl

www.johannes-wier.nl

IBAN NL39 TRIO 0254 6959 22

Amsterdam, 17 maart 2022